

Regelverk:

Flere kommuners/brannveseners hjemmesider henviser fortsatt til forskrifter som nå er opphevet. Henvisninger og link til disse opphevede forskriftene må slettes. Det gjelder følgende forskrifter:

- forskrift 26. juni 2002 om brannfarlig vare
- forskrift 27. januar 2004 om brannfarlig og trykksatt stoff
- forskrift 9. mai 2000 om anlegg som leverer motordrivstoff (bensinstasjoner, marinaer mv.)
- forskrift 24. februar 2004 om transport av petroleum i rørledning over land.

Disse forskriftene ble erstattet av forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av farlig stoff som finnes her:

<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftzok?bas=sf+stv+del+ins+bv+fv+nb+jb+sj+mv+pv+ov&emne1=reaksjonsfarlig&sok=fast>

Hjemmesidene bør oppdateres i forhold til dette.

Temaveiledninger:

DSB arbeider med å få på plass en komplett serie med temaveiledninger til forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av farlig stoff. En del temaveiledninger er på plass, det gjelder bl.a. temaveiledning om forbruksanlegg som håndterer flytende og gassformig brensel. Temaveiledningene legges ut på DSBs hjemmeside straks de er ferdig. Eventuelle revisjoner av temaveiledningene vil også bli lagt her.

Vi anbefaler derfor at kommunene/brannvesenene legger ut denne linken når det gjelder veiledningsmateriale som er utarbeidet:

<http://www.dsb.no/no/Ansvarsomrader/Farlige-stoffer/Brannfarlig-reaksjonsfarlig-og-trykksatt-stoff/Veiledninger/>

Tilsynsmyndighet:

Av forskrift om håndtering av farlig stoff § 23 første ledd fremgår det at kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt. Av annet ledd fremgår det at DSB alene eller i samarbeid med kommunen fører tilsyn med virksomheter som representerer en betydelig risiko eller der DSB anser det nødvendig for å ha oversikt over risiko knyttet til ulykker.

I praksis innebærer dette at kommunene er den primære tilsynsmyndigheten når det gjelder de aller fleste anlegg som håndterer farlig stoff. Unntak gjelder anlegg som etter § 17 er samtykkepliktige (dvs. storulykkevirksomheter, virksomheter som omlaster farlig stoff fra skip til skip, og virksomheter som transporterer farlig stoff i rørledninger med driftstrykk over 16 bar).

DSB mener det bør fremgå av kommunenes/brannvesenenes hjemmesider at kommunen er tilsynsmyndighet når det gjelder de aller fleste virksomheter som håndterer farlig stoff.

Kategorisering av farlig stoff:

Vi registrerer at stoffgruppene A-, B- og C-væske fortsatt benyttes på hjemmesidene til flere kommuner/brannvesener. Denne kategoriseringen ble forlatt ved ikrafttredelsen av forskrift 8. juni 2009.

Den nye kategoriseringen er hovedsakelig basert på kriterier for klassifisering av farlige stoffer og stoffblandinger i det Globalt harmoniserte system for klassifisering og merking av kjemikalier (GHS) utgitt av De Forente Nasjoner (FN). GHS henviser til FNs test manual (Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, Manual of Tests and Criteria) for tester som gjelder fysisk-kjemiske egenskaper.

Vedlegg 1 til forskrift om håndtering av farlig stoff angir kriteriene for klassifisering av farlig stoff slik dette skal gjøres i dag: <http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftzok?bas=sf+stv+del+ins+bv+fv+nb+jb+sj+mv+pv+ov&emne1=reaksjonsfarlig&sok=fast>

Hjemmesidene bør oppdateres i tråd med dette.

Til informasjon når det gjelder regulering av farlig stoff kan også nevnes følgende:

REACH = EUs nye regelverk som skal sikre en styrket kjemikalieforvaltning i Europa. Norge er med i REACH via EØS-avtalen.

CLP = Nytt harmonisert system for klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger fra EU.

Informasjon om REACH og CLP finnes på www.dsb.no og www.klif.no.

Klima og forurensningsdirektoratet (KLIF) er nasjonal myndighet på REACH-området i Norge.

Samtykke til håndtering av farlig stoff.

Vi registrerer at det på flere kommuners/brannveseners hjemmesider fortsatt ligger skjema for søknad om tillatelse til oppbevaring av brannfarlig vare.

Ved ikrafttredelse av forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av farlig stoff falt alle gitte tillatelser gitt med hjemmel i de nå opphevede forskriftene bort, se § 26 tredje ledd.

Hovedregelen etter gjeldende regelverk er at det ikke skal søkes om tillatelse for oppbevaring, omtapping el. av farlig stoff. Følgelig skal ikke kommunene lenger gi tillatelse til håndtering av farlig stoff.

Et unntak er gjort når det gjelder samtykkepliktige virksomheter etter § 17 (dvs. storulykkevirksomheter, virksomheter som omlaster farlig stoff fra skip til skip, og virksomheter som transporterer farlig stoff i rørledninger med driftstrykk over 16 bar). Disse skal innhente et *samtykke*. I disse tilfellene er det imidlertid DSB, ikke kommunen, som skal behandle søknaden. Samtykkepliktige virksomheter må også vurderes etter forskrift 26. juni 2009 nr. 855 om konsekvensutredninger.

Eventuelle skjema for innhenting av tillatelse må således fjernes fra hjemmesidene.

Innmelding av farlig stoff:

Når en privatperson eller en virksomhet oppbevarer farlig stoff over visse mengder, skal dette innmeldes til DSB via Altinn.

Kriteriene for klassifisering av farlig stoff finnes i vedlegg 1 til forskrift om håndtering av farlig stoff:

<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wifzsok?bas=sf+stv+del+ins+bv+fv+nb+jb+sj+mv+pv+ov&emne1=reaksjonsfarlig&sok=fast>

Meldegrensene finnes i vedlegg 2 til forskrift om håndtering av farlig stoff: <http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wifzsok?bas=sf+stv+del+ins+bv+fv+nb+jb+sj+mv+pv+ov&emne1=reaksjonsfarlig&sok=fast>

Meldegrense for enkelte vanlige stoffer er:

Stoffgruppe	Mengde	Eksempel på stoff
Brannfarlig gass kategori 1 og 2	0,4 m ³	LPG (propan, butan eller blandinger av disse) Hydrogen LNG (flytende naturgass) Biogass Acetylen
Brannfarlig væske kategori 1 og 2	6,0 m ³	Metanol Etanol Bensin
Diesel og fyringsoljer	100,0 m ³	Diesel, gassolje og lett fyringsolje
Giftig gass kategori 1, 2 og 3	0,4 m ³	Klor Ammoniakk Svoveldioksid

Veiledningsmateriale for hvordan man skal gå frem for å melde inn farlig stoff finnes på DSBs hjemmeside her: <http://www.dsb.no/no/Ansvarsomrader/Farlige-stoffer/>

Oppbevaring av farlig stoff:

I boenhet kan det oppbevares inntil 55 liter brannfarlig gass kategori 1 og 2 og inntil 10 liter brannfarlig væske kategori 1 og 2, se forskrift om håndtering av farlig stoff § 6 første ledd.

I garasje, i utvendig bod, båthus eller lignende kan det for personlig bruk oppbevares inntil 90 liter brannfarlig gass kategori 1 og 2 og inntil 50 liter brannfarlig væske kategori 1 og 2, se § 6 annet ledd.

I serveringssted, i overnattingssted og i forsamlingslokale er det ikke tillatt å oppbevare brannfarlig gass kategori 1 og 2, med mindre særskilte tiltak er iverksatt, se § 6 tredje ledd.

Hvilke særskilte sikkerhetstiltak som må iverksettes vil måtte vurderes i det enkelte tilfellet, med utgangspunkt i risikovurdering som skal utarbeides. Eksempel på særskilt tiltak er oppbevaring av gass i nisje (se Temaveiledning om bruk av farlig stoff - del 1, Forbruksanlegg for flytende og gassformig brensel, pkt. 15.2.4.3). Eventuelle andre særskilte tiltak bør gi en like god eller bedre sikkerhet enn den angitte nisjeløsningen. Dette innebærer i praksis at gassen i de aller fleste serveringssteder, overnattingssteder og forsamlingslokaler må oppbevares ute, med fast røropplegg til eventuelle forbruksapparater.

Kompetansekrav:

Forskrift om håndtering av farlig stoff krever at den som prosjekterer, konstruerer, produserer, installerer, drifter, endrer, reparerer, vedlikeholder eller kontrollerer utstyr og anlegg skal ha *nødvendig kompetanse*, se forskriftens § 7. Tilsvarende gjelder enhver som håndterer farlig stoff utover det som er beregnet for personlig bruk.

I temaveiledningene under pkt. 7 vil man finne mer konkret anvisning på hvilket nivå kompetansen for de forskjellige aktørene bør ligge på for at man kan sies å inneha *nødvendig kompetanse*.

Virksomhetene skal påse at ansatte har nødvendig kompetanse og gi opplæring slik at alle arbeidsoppgaver kan gjennomføres på en sikker måte både ved normal drift og ved unormale situasjoner og driftsbetingelser. Opplæringen skal også omfatte rutiner og forholdsregler ved uhell og ulykker.

Kommunen/brannvesenet bør vurdere om man bør nevne dette på sine respektive hjemmesider.

Kontroll:

Ved konstruksjon, produksjon, installasjon, endring og reparasjon av utstyr og anlegg skal det gjennomføres kontroll for å påse at utstyr og anlegg er formålstjenelig og sikkert, se forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av farlig stoff § 9 første ledd.

Tilsvarende skal utstyr og anlegg underlegges en systematisk tilstandskontroll i driftsfasen. Hyppighet og omfanget av kontrollen må tilpasses utstyrets og anleggets driftsbetingelser. DSB har i temaveiledningene pkt. 9 gitt anbefalte kontrollintervaller for en rekke utstyr og anlegg.

Den som skal kontrollere anlegget må ha nødvendig kompetanse etter § 7.

Enkelte virksomheter og anlegg er underlagt krav om kontroll utført av uavhengig kontrollinstans/virksomhet (i forskriften omtalt som *uavhengig kontrollør*). Dette gjelder

- samtykkepliktige virksomheter etter § 17,
- kjeler over en viss størrelse, se § 9 første ledd bokstav a)
- anlegg som alene eller sammenkoblet inneholder mer enn 400 liter giftig gass kategori 1, 2 eller 3 (eks. klor, ammoniakk og svoveldioksid)
- gassanlegg for bruk av brannfarlig gass kategori 1 eller 2 (eks. LPG (propan, butan eller blandinger av disse), naturgass, hydrogen, acetylen mv.) tilknyttet fast rørrnett med over- eller undergrunnstank, rørsystem for distribusjon av gass, eller flaskebatteri.

Unntatt fra kravet om at kontrollen skal utføres av en uavhengig kontrollinstans er når gassanlegg som nevnt over er tilknyttet frittliggende ene- eller fritidsbolig og hvor trykket er maksimalt 100 mbar når gassen føres inn i boligen. Slike anlegg skal kontrolleres av en kompetent kontrollør, men det kreves altså ikke at kontrolløren er en uavhengig kontrollør.

Med uavhengig kontrollør menes teknisk kontrollorgan, brukerinspektorat eller akkreditert inspeksjonsorgan.

På DSBs hjemmeside ligger en liste over pre-kvalifiserte inspeksjonsorganer som er kompetente til å foreta kontroller med forbruksanlegg (herunder boligassanlegg), flaskefyllanlegg, biogassanlegg og sentralgassanlegg i 2011: <http://www.dsb.no/no/Ansvarsomrader/Farlige-stoffer/Brannfarlig-reaksjonsfarlig-og-trykksatt-stoff/Prekvalifiserte-virksomheter/>

Fra og med 1. januar 2012 vil en oversikt over akkrediterte inspeksjonsorgan være å finne på Norsk akkreditering sin hjemmeside.

Etter DSBs syn er det viktig at kontrollkravene gjøres godt kjent for publikum, og vi anmoder om at dette omtales på de respektive hjemmesidene.

Varsling av ulykker:

Virksomheter skal *umiddelbart* varsle DSB om større ulykker i forbindelse med håndtering av farlig stoff, se forskrift om håndtering av farlig stoff § 20 første ledd. Slik varsling bør skje telefonisk. Formålet er å gi DSB tilstrekkelig kunnskap om hendelsen til å kunne gi korrekt informasjon til publikum, media, overordnet myndighet mv.

Rapportering av uhell:

Uhell og ulykker i forbindelse med håndtering av farlig stoff skal fortsatt rapporteres til DSB. Slik rapportering skal nå skje elektronisk, **ikke** via skjemaet HR113.

Vi ber derfor om at linker til skjemaet HR113 fjernes fra hjemmesidene og i stedet erstattes med følgende link: <https://innmelding.dsb.no/rapportering/?uhellmedfarligstoff#Innledning>

Annet:

DSB ser at det på flere brannvesens hjemmesider er vist til kravene til aktsomhet i forskrift om håndtering av farlig stoff § 5 og finner det hensiktsmessig at disse kravene uttrykkelig nevnes også i fremtiden.